

Ureja: glavni in odgovorni urednik Katarina Smodej in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Ivan Mauser — predsednik, Franc Koporec — podpredsednik in člani: Marinka Farčnik, Slavka Rojina, Francka Hribar, Zlata Marjančič in Dušan Stiglic. Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XVII. — 10. 10. 1973 — St. 9

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

tekstilec

IZ VSEBINE:

- Ustavna razprava tudi pri nas
- Povišan prispevek za prevoz na delo
- Osebni dohodki — avgust 1973
- Protestiramo zoper nasilje v Čilu in ostro obsojamo zločinsko početje na Koroškem
- Z zasedanja delavskega sveta
- Boni, nova oblika regresiranja
- Nova pridobitev za proizvodnjo pletenin
- Tekstilindus prvak za leto 1973
- Nagradna križanka

Ustavna razprava tudi pri nas

V torek, 25. septembra in četrtek, 27. septembra je tudi v našem podjetju med delovnim časom tekla razprava o osnutku zvezne in republiške Ustave ter statuta občine Kranj. Razpravo je vodil podpredsednik SO Kranj tovariš Franc Šifkovič. Razpravo so se udeležili predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter strokovnih služb, v velikem številu pa so bili zastopani tudi delavci iz vseh delovnih enot.

Iz obširnega gradiva je tovariš Šifkovič posvetil posebno pozornost tistemu delu, ki govori o temeljnih organizacijah združenega dela, o oblikovanju delegacij v TOZD, vlogi in položaju samoupravnih interesnih skupnosti, o povezovanju ljudi v krajevnih skupnostih itd. V razpravi, ki je potekala, je bilo čuti, da vlada v našem kolektivu veliko zanimanje za te pomembne dokumente.

Podano je bilo tudi nekaj pripomb in sicer na poglavje »družbeno-ekonomska ureditev« v zvezni Ustavi, ki govorijo o razpola-

ganju z dohodkom. O tem je bilo govora že v razpravi na Zveznem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva, katere stališča in predloge bi s tem podprli.

Tretji odstavek 19. člena: Govorj se o delu dohodka, ki se razporedi za neposredno in skupno porabo delavcev šele po izločitvi sredstev za zakonske in pogodbeno obveznosti TOZD... Vprašanje je, če tako določilo podpira težnje, da naj bo živo človeško delo vrednoteno na enak; ravni kot sredstva za delo! Če bo to določilo ostalo v Ustavi, se bodo negativne težnje, ki so posledica politike, da naj bo živo delo funkcija akumulacije, še nadaljevale. Biti bi pa moralo ravno nasprotno! Organizacija združenega dela bi si morala pri delitvi sredstev zagotoviti najprej sredstva za osebne dohodke in akumulacijo, nato pa šele odvajati sredstva za druge obveznosti! Zagotoviti je treba torej prednostni vrstni red!

V 23. členu se določa, da se lahko z Zakonom začasno omeji razpolaganje z delom sredstev druž-

bene reprodukcije ali združevanja dela teh sredstev za kritje potreb splošnega družbenega pomena.

Tako določilo omogoča, da ustrezna družbenopolitična skupnost v imenu Ustave lahko odvzema od organizacij združenega dela del sredstev za »financiranje določenih nujnih potreb družbene reprodukcije«. Če bi to bila izjema, še ne bi bilo zaskrbljujoče. Vendar je praksa pokazala, da se taka izjema kaj lahko spremeni v pravilo! Najprimerneje bi bilo, da se tako določilo sploh odpravi. Če pa to ni mogoče, naj bi se po samoupravni poti, na podlagi sporazumevanja doseglo soglasje o določenih potrebah, ki bi se financirale na temelju posojil, ki bi jih dajale TOZD. Četudi ta pot pri realizaciji teh obvez ne bi bila izvedljiva, naj bi to urejal zakon, kot to predvideva Ustava.

Člen 33: Ugotavljanje obveznosti po zakonu je formulirano precej nedoločeno! Z obdavčenjem dohodka TOZD, se ne bi smelo zagotavljati tudi drugih stvari, ki so v tem členu omenjene! Potrebno bi bilo, da se s samoupravnim sporazumom zagotovi kritje določenih potreb delavcev v združenem delu (t. j. zdravstva, šolstva, kulture i sl.) s tem, da se konkretno določi obseg, vrsta in kvaliteta ter cena teh storitev, v ustreznih družbenih dejavnostih! Ne pa da se pri reševanju teh vprašanj uporablja princip obdavčenja TOZD s strani družbenopolitičnih skupnosti.

V prodajalni »Triglav« konfekcije

Osebni dohodki - avgust 1973

Povprečno izplačani osebni dohodek na zaposlenega v podjetju znaša 2.077,23 din za opravljenih 184 ur.

Osebni dohodek po delovnih enotah pa je naslednji:

Delovna enota	Avgust
predilnica I	1.838,74
predilnica II	1.965,52
tkalnica I	1.853,76
tkalnica II	1.878,20
plemenitilnica I	1.987,63
plemenitilnica II	2.072,—
gravura	2.329,68
VEO	2.360,35
uprava	2.507,93

Povprečno doseženi osebni dohodek podjetja za mesec avgust je že za 176,83 din višji od povprečno doseženega dohodka v I. polletju letošnjega leta. S tem je že bilo praktično tudi doseženo povišanje osebnih dohodkov, ki je bilo sprejeto po samoupravnih organih. To je bilo doseženo proti pričakovanju, kajti v mesecu avgustu je bilo še precej delavcev na rednem letnem dopustu. Šele za mesecem septembrom so pričele vse delovne enote normalno obratovati, zato se pričakuje, da bo osebni dohodek še nekoliko višji od meseca avgusta. Ob normalnem obratovanju in dodatnih naporih celotnega kolektiva, istočasno pa tudi izboljšanje poslovanja, pa bo predvideno povišanje osebnih dohodkov še povečano.

V mesecu avgustu je bil samo en delavec, ki je prejel 1.258,55 din osebnega dohodka, kljub temu, da še ne dosega normalnih delovnih rezultatov na delovnem mestu.

Najnižji osebni dohodek za polni delovni čas in ob normalnih delovnih rezultatih pa je znašal 1.450,— din.

J. Š.

Povišan prispevek za prevoz na delo

Delavski svet podjetja je na svoji zadnji seji 25. 9. 1973 potrdil predlog za spremembo višine prispevka k stroškom prevoza na delo in z dela, ki bo veljal od 1. 10. 1973 dalje. Tako bo sedaj mesečni prispevek delavcev, ki se vozijo na delo, znašal 55,00 dinarjev mesečno, kolikor stane mesečna vozovnica v lokalnem prometu. Odpravljena je tudi omejitev v kilometrih glede na oddaljenost od podjetja, zato pa je postavljena vrednostna omejitev in sicer 250,00 dinarjev, kar pomeni, da bo moral delavec plačati poleg prispevka 55,00 dinarjev še razliko nad 250,00 dinarjev.

Povedati je treba, da je bilo zadnje povišanje prispevka k prevoznim stroškom 1. februarja 1970. Do takrat je bil prispevek delavca k prevoznim stroškom 18,00 dinar-

jev v letnem času, v zimskem času pa 15,00 dinarjev na mesec. Od 1. februarja 1970 je znašal prispevek 25,00 dinarjev in je do sedaj ostal nespremenjen — to pa predvsem zaradi nizkih osebnih dohodkov v našem podjetju.

Ker so se cene prevozov med tem časom močno dvignile, je celotna razlika stroškov izključno obremenjevala samo podjetje. V podatkih, ki jih v nadaljevanju navajamo, lahko ugotovimo, da je teh stroškov že kar za 928.865,00 dinarjev letno več v primerjavi z letom 1970, junija letos pa so se cene prevozov ponovno povišale in to kar za približno 15 %.

Gibanje stroškov, ki jih podjetje plačuje za prevoze na delo in prispevki, ki jih plačujejo delavci, je prikazano v naslednjih podatkih:

Stroški	1970		1973		Predlog od 1. 10. 73	
	urp	%	din	%	din	%
Skupni	641.179	100	1570.044	100	1570.044	245 %
Podjetja	352.879	55	1281.744	82	935.784	60
Prispevki	288.300	45	288.300	18	634.260	40
Popr. cena	55,60		136,15			245 %

Opomba: Gornji podatki so preračunani za 961 delavcev, kolikor se jih sedaj vozi na delo in z dela

Bralce bo verjetno zanimala tudi primerjava višine prispevka v nekaterih drugih podjetjih:

Iskra: Prispevek znaša 52,00 dinarjev, kolikor znaša mesečni strošek za lokalni promet z ozirom na število obratovalnih dni.

Planika: Delavcu se povrne prevozni stroški, če ti znašajo nad 50,00 dinarjev, do največ 150,00 dinarjev mesečno.

Sava: Prispevek znaša mesečno 40,00 dinarjev, kilometrino imajo neomejeno.

IBI: Prispevek znaša oziroma je v višini mesečne cene lokalnega prometa.

Zaradi povišanega prispevka se spremenijo oziroma tudi dopolnijo naslednje spremembe v Pravilniku o Povračilu prevoznih stroškov:

1. V 1. členu se mesto: »25,00 din« zapiše: »55,00 din«.

2. V 2. členu se v 1. odstavku spremeni in glasi: »Delavci imajo pravico do povračila prevoznih stroškov najcenejšega javnega prometnega sredstva, ki vozi na ustreznih relacijah, in sicer v višini nad 55,00 din do največ 250,00 din mesečno. Stroške nad 250,00 mesečno plača delavec sam.«

(Nadaljevanje na 3. strani)

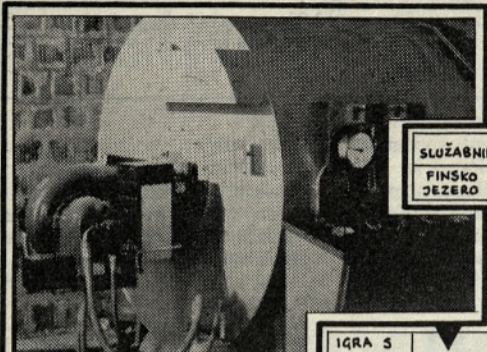
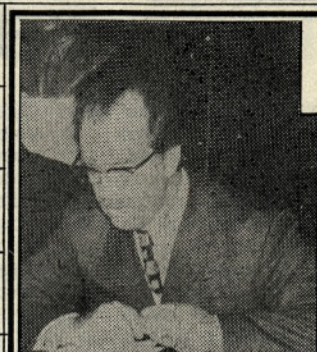

Nagradna križanka

NAGRADE:
1. 30,00 din
2. 20,00 din
3. 10,00 din

Rešitve oddajte najkasneje do 30. oktobra 1973 v skrinjice pri vratju ali v uredništvu Tekstilca.

				PRIPRAVA ZA LIKANJE	VETERNI JOPIČ	NEGATIVNA ELEKTRODA	VRSTA AZIJSKE PALME	FRANCOS. ŽENSKO IME	SESTAVIL J. J.	PREPLAH, BREZGLAVOST	DEŽELA NA BLIŽNJEM VZHODU	ŠVICARSKO LETOVIŠČE	RUSKO JEZERO	LESKOVAR	TRAVA DRUGE KOŠNJE				
									OPREMA PADALCEV										
									NAJVIŠJA GORA V TURČIJI										
									VAJENOST OKENSKA NAVOJNICA										
RUDARSTVO	GRŠKI FILOZOF	POGORJE V BOLGARIJI	METER						VRSTA NEDELJSKEGA ŠPORTA										
MEZGA									OKSID ČRAOBENI MATERIAL										
OSEBNI ZAJMEK																			
LAŽJA POŠKODBA																			
NAPRAVA ZA TKANJE																			
SUKANEC																			
NAZIV																			
ZDRAVSTVO																			
TONE NOVAK																			
MIRNO SOŽITJE																			
TURŠKO M. IME (ATATÜRK)																			
TROPSKA PAPIGA																			

Novice iz osnovne šole Lucijan Seljak

V soboto, 29. septembra, je bila na Dan pionirjev v osnovni šoli Lucijan Seljak redna letna konferenca pionirske organizacije, zatem pa še občni zbor šolskega športnega društva. Ob tej priliki so povabili tudi predstavnike naše delovne organizacije, ki je njihov pokrovitelj.

Konferenco je otvorila predsednica Drljača Saša, ki je podala tudi uvodni referat. Pionirji so v razpravah, ki so sledile, podajali poročila krožkov, sekcij, odsekov in drugih oblik skupnega dela. V poročilih so pohvalili, kar je bilo pohvalnega, za stvari, ki pa niso v redu tekle, so pa imeli tudi kritično in samokritično besedo. Poročila so bila zelo izčrpna in iz njih je bilo razvidno, da je bilo letno delo v pionirski organizaciji v celoti zelo uspešno. Udeležili so se skoraj vseh razpisanih tekmovanj in dosegali zavidna mesta. Pri tem pa se zavedajo, da je njihova poglavitna naloga učenje, saj le z dobrimi učnimi uspehi lahko opravičijo vsa prizadevanja delovnih ljudi za kvalitetno in moderno šolstvo. Poudarili so tudi sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, krajevno skupnostjo in delovnimi organizacijami, posebno z našo tovarno. Zatem so bile izvedene volitve v novo predsedstvo in osvojen okvirni program. Na koncu so se zahvalili vsem mentorjem in ravnateljstvu šole, ki so vzpodbudno vplivali na njihovo delo.

OBCNI ZBOR SOLSKEGA SPORTNEGA DRUŠTVA

Po končani pionirski konferenci se je začel občni zbor šolskega športnega društva. Na njem so prisostvovali člani, bivši člani, ki še sodelujejo, predstavniki uprave šole, mentorji in gostje. Svetovalec za telesno kulturo je posnel tudi nekaj kadrov, katere bo potem združil v samostojni izobraževalni film. Ta bo prikazoval kako naj izgleda razvito šolsko športno društvo.

V podrobnosti poročil posameznih sekcij ne bom navajal, lahko povem le to, da v glavnem poročajo o zasedenih prvih in drugih mestih. Tudi v republiškem in državnem merilu so se zelo dobro odrezali. Na tekmovanjih šolskih športnih društev so zasedli šesto mesto in srebrno značko. To so nedvomno veliki uspehi, ki jih želimo učenci in učitelji, vključeni v šolsko športno društvo.

V okviru športnih dejavnosti sodelujejo tudi z ostalimi sekcijami na šoli in izven nje. Posebno pohvalno so se v poročilih izrazili o naši tovarni. Citiram: »Sodelujemo aktivno s tovarno Tekstilindus, ki je naš pokrovitelj. Podarili so nam blago za starine številke, mi pa jim pomagamo pri organizaciji proslav ob praznikih.«

Najbolj me je presenetilo to, da društvo vodijo učenci sami na bazi samoupravljanja — seveda pod vodstvom mentorice tov. Pelko. Pri tem pa ne mislijo razvijati samo tekmovalni šport, temveč

v glavnem rekreativnega. V društvu skoraj 50 % učencev šole aktivno vadi, torej velik poudarek na množičnosti. V lanskem letu so opravili 950 vadbenih ur in organizirali 233 tekmovalj, tako da so že v stiski s prostorom, ker je dejavnost tako razširjena.

Na dnevnem redu občnega zbora je bila tudi podelitev priznanj, diplom in nagrad zaslužnim članom in mentorjem. Priznanja so člani sami naredili in moram reči z veliko mero okusa.

Na koncu pa so pripravili še telovadni nastop, na katerem so pokazali, da so že na začetku poleg ostalih šolskih obveznosti, pridno začeli vaditi.

Želim jim veliko uspeha.

M. Perne

Varno delo s plinom

Plini propan in butan oz. njuna mešanica se ne uporabljajo samo v industriji, marveč vse več tudi v gospodinjstvu. Z mnogovrstno uporabo pa se pojavljajo tudi nesreče, predvsem zaradi:

1. napačnega ravnanja pri polnjenju jeklenke,
2. neustreznega prevoza jeklenk do potrošnika,
3. napačne priključitve jeklenke na kurilno ali gorilno napravo,
4. pomankljive kontrole jeklenk, priključitve in stanja naprav,
5. pokvarjenih jeklenk, poškodovane gumijaste cevi za dovod plina, okvare na ventilu, tesnilu ipd.,
6. uhajanje plina pri navoju za ventil ali na zvarjenih mestih.

Propan je idealno plinsko kurivo, ki ga zaradi visoke kritične

temp. lahko utekočinimo. Parni tlaki njegove tekoče faze so tako majhni, da so jeklenke tanke in razmeroma lahke. Je brezbarven, nestrupen plin, kakor tudi butan, ki pa je glede na kalorično vrednost precej boljši od propana. Butanska jeklenka pri 0 st. C nima nadtlaka, zato plin ne more uhatjati iz jeklenke. Pozimi se pri temp. pod ničlo pojavi v jeklenki podtlak, ki ob takem pogoju jeklenka vsrkava zunanji zrak in dobimo mešanico butana in zraka, ki je nevarna in v določenem razmerju eksplozivna. Dobavitelji zato polnijo v jeklenke mešanico utekočinjenega butana in propana v razmerjih, da je dovolj nadtlaka tudi pri nižjih temperaturah.

Jeklenka z utekočinjenim plinom je bolj nevarna kot jeklenka s stisnjanim plinom v primeru, da jo zajame požar, ker eksplodira že pri nižjih temperaturah. Pri stalni temp. je pritisk vedno enak. Jeklenka je napolnjena od 88 do 90 % pri temp. 15 st. C, preostali prostor pa je napolnjen s plinsko fazo, ki omogoča raztezanje (predvsem pri višjih temperaturah).

Če je jeklenka napolnjena s tekočino do kraja in obenem se zaprta, naraste tlak ob povišanju temp. tako hitro, da jeklenko raznese. Jeklenko preizkusimo, če je pravilno napolnjena tako, da jo nagnemo v stran in stresemo. Če preliv občutimo, je to zanesljiv znak, da je polnitev plina normalna. Samo strokovnjak pa bo znal dobro izprazniti prenapolnjeno jeklenko.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Zahvale

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem ter IO sindikata predilnice II za lepa darila, ki ste mi jih podarili. Vsem članom kolektiva želim še veliko delovnih uspehov.

Jožefa Slavič

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem, članom kolektiva VEO II ter sindikalni organizaciji za prelepa darila.

Vsem skupaj pa želim še mnogo delovnih uspehov.

Marija Močnik

Vsem sodelavcem in sodelavkam gravure in plemenitilnice I ter sindikalni organizaciji se iskreno zahvaljujem za lepo in bogato darilo, ki so mi ga poklonili ob upokojitvi.

Vsem skupaj želim še mnogo delovnih uspehov.

Vili Klenovšek